

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:	
Egy évre	180 Lei.
Fél évre	90 Lei.
Hgy negyed évre ...	45 Lei.
Hgy óra	15 Lei.

Hirdetők árabszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és Csanádi Egyetilt Vas-
utak palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
Bulevardul Regele Ferdinand I.
(József 16herceg-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1921.

∞ ∞

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

∞ ∞

Kedd, december 13.

Robu főpolgármester lesz a polgármesteri kongresszus előadója.

(Az állam nevezze ki a város főtitkárját.)

Dr. Robu János főpolgármester tegnap érkezett haza Bucurestiből, ahol a belügyminiszteriumban tárgyalásokat folytatott a szenátus által már megszavazott közgazgatási törvényről s a Titulescu féle adótörvényekről, amelyeknek életbeléptetése súlyosan érinti a város vezetését. A főpolgármester elmondotta az *Aradi Közlöny* munkatársának, hogy a tárgyaláson Crasnaru államtitkár értekezett velük, aki szerkesztette az új közgazgatási törvényt. A tárgyaláson hét polgármester volt jelen. A bukovinai és besszarábiai polgármestereken kívül jelen volt a cluji, timisoarai és az aradi főpolgármester. A tárgyaláson elsősorban figyelembe vették a timisoarai főpolgármester által előterjesztett észrevételeket. A városok tisztviselő ügyeiről tárgyaltak főként. — Tudniillik kérdéses pont az, hogy a város vagy az állam nevezze-e ki az állandó tisztviselőket. Robu főpolgármesternek az az álláspontja, hogy az állandó tisztviselőket az állam nevezze ki. Azután az illetőségi ügyekre vonatkozó részletét tárgyalták a törvénynek, amely igen sérelmes a városokra és községekre nézve, mert megfosztja az önrendelkezési joguktól. A törvény úgy intézkedik, hogy egyik városból vagy községből a másikba költöző polgároknak nem kell illetőséget kérniük, csak egyszerűen be kell jelenteniük az új, illetve beköltözésüket. A régi törvények szerint a városoknak és községeknek joguk van határozni afelett, hogy kit vesznek fel a város polgárai közé. Azután tárgyalták a városok adószedési jogáról. Az új törvény a városok adószedési jogát megvonja és a városokat állami segélyben részesíti. Kifejtették a polgármesterek, hogy ez a rendelkezés visszafelé jelent a városok életében. Erre vonatkozólag azt a felvilágosítást kapták, hogy *Argentino* belügyminiszternek is az az álláspontja, hogy a városoktól nem vonják meg az adószedési jogot. Csupán az kérdéses, hogy csak pótdót szedhetnek-e a városok, vagy pedig pótdóton kívül városi adókat is és hogyha pótdót szedhetnek, milyen állami

adók után szedhetik azt? Ez az értekezlet csak előkészítése volt a januárban tartandó polgármesterek kongresszusának. Crasnaru államtitkár felkérte a polgármestereket, hogy a kongresszuson

mint előadók szerepeljenek. Robu főpolgármester kijelentette, hogy ő ismertetni fogja majd a kongresszuson a törvények sérelmes pontjait és a homályos rendelkezésekre felvilágosításokat fog kérni.

Moratóriumot kapnak az adósok.

(Sürgősen tárgyalják a törvényjavaslatot.)

BUCURESTI. *Antonescu* igazságügyminiszter a képviselőház legutóbbi ülésén törvényjavaslatot terjesztett be, mely szerint a kereskedelmi törvény 44. paragrafusa akként módosítottatik, hogy a bíróság az alperes kérelmére hozhat szabb fizetési haladékot adhat. Ilyen esetben azonban a bíróság

kötelezi az adóst, hogy a bíróság által meghatározott összeget készpénzben vagy értékpapirokban a követelés biztosítására helyezzen bíról letétbe. A képviselőház kimondotta a javaslat sürgősségét és az rövidesen tárgyalás alá kerül.

Aradi orvos sikere a tüdővész gyógyítása terén.

Dr. Löwinger Miksa módszere. — Előadások az Orvosszövetségben

Szombaton este az aradi Orvosszövetség rendezésében tudományos orvosi előadás volt, melyen dr. Löwinger Miksa közkórházi főorvos a tüdővész gyógyítása terén elért szenzációs eredményeiről számolt be. A gyűlést délután hat órakor a távollevő dr. Demian Aurél elnök helyett dr. Tisch Mór nyugalmazott főorvos nyitotta meg. A megnyitó beszéd után dr. Löwinger Miksa főorvos tartott előadást a tüdővész gyógyításáról és arról a módszerről, amellyel eddig is szenzációs eredményeket sikerült elérnie. Módszere mesterséges légművelésből áll és tüdőművészből áll. Ezt a módszert már tizenkét év óta követi. Az előadáson megjelenteknek két beteget mutatott be, akiket 6 két évig kezelt és kezelésüket a betegségük legsúlyosabb időszakában vette át. Mind a kettő tökéletesen meggyógyult. A betegek egyike egy közismert aradi ur. Löwinger Miksa dr. kezelési módszerét azonban egyelőre csak kórházakban, klinikákon és szanatóriumokban lehet alkalmazni, mert meg kell állapítani, hogy a betegnek nincs-e tüdőösszenövés és mennyi nitrogént lehet befújni (szakkifejezéssel: betömni) a tüdejébe. Ha nem lépnek fel súlyosabb komplikációk, akkor egy és fél, két év alatt teljesen meg lehet gyógyítani a beteget.

Ezután még dr. Moldován János közkórházi sebész főorvos tartott előadást egy hasi betegségéről, melyet könnyen össze lehet tévesztetni a vakbélgyulladásal. Nemrégiben a megyéből egy férfi beteget szállítottak be a közkórházba, akinél a tünetek vakbélgyulladást mutattak. Az operációnál nagy vérdaganato: talál-

tak, amely egy fontos hasi szerv állandó vérzéséből keletkezett. Az ilyen beteg nem lehet, ez a beteg is meghalt. Ezután még dr. Vicas Gyula tartott előadást az orr hátsó üregi daganatról, mely könnyen össze téveszthető az orrpólippal. Azonnal operációt kell végrehajtani, mert különben belső vérzés, vagy fulladás következhet be. Ezt a betegséget fibromának (állkő) hívják. Az értekezletet dr. Tisch főorvos fél nyolckor berekesztette azzal, hogy ezután az Orvosszövetség gyakrabban fog tartani a bábaképző intézet helyiségeiben tudományos előadásokat, melyeknek időpontjáról és tárgyszorozatáról a lapokban fogja értesíteni a Szövetség az érdekelteket.

Ausztria segítséget kér.

BÉCS. A külügyi költségvetés tárgyalásánál *Schober* kancellár kijelentette, hogy a december elsejei események dacára Ausztria megőrzi rendtartó erejét. A kormány mindent elkövet a maga részéről, hogy az antant segítségét kieszközölje. Az antantnak tényleg az a szándéka, hogy terveit megvalósítja és legfőbb kötelessége, hogy az általa alkotott Ausztriát megvédi és függetlenségét fentartsa. Már itt a legfőbb ideje, hogy ezen akaratát megvalósítsa. A december elsejei események a kormánynak a jövőbe vetett hitét nem rendíti meg és ezek az események is arra figyelmeztetik az antantot, hogy adja meg Ausztriának azt, amit ígért. (R. T. I.)

Ujabb amnesztia.

(Rendelet érkezett Aradra.)

A törvényszékhez rendelet érkezett az igazságügyminiszteriumból, amelyben utasítják a törvényszéket, terjessze fel azon elítéltek névsorát, akiket amnesztiára érdemesnek tart. Ugyanis egy 1908. évi kormányrendelet szerint a király minden karácsony és húsvét előtt amnesztiát ad. Amnesztiában csakis elítéltek részesülhetnek. Az árdragítás, államellenes cselekedet és spekuláció miatt elítéltek nem részesíthetők amnesztiában.

Uj ügyvédi díjszabás

Aradon.

(Elkészült a tarifa.)

Tegnap délután teljes ülést tartott dr. Moldován Silvius törvényszéki elnök elnöklése alatt az aradi törvényszék és járásbírók bírói kara. A bírói ülés az új ügyvédi tarifát tárgyalta. Már a múlt hónapban tartott ülésen a bírói kar megbizta dr. Széll Lajos járásbíró és dr. Mannheim Aladár aradi ügyvédet, hogy dolgozzák ki az új árszabást. A megbízottak tegnap a délutáni ülésen bemutatták munkájuk eredményét. Az Aradi Közlöny munkatársa ebben az ügyben beszélgetést folytatott dr. Moldován Silvius törvényszéki elnökkel, aki az új ügyvédi tarifára vonatkozólag a következőket mondotta:

— Az új ügyvédi díjszabást még nem hagyta jóvá a törvényszék. Ugy én, mint a többi bírourak azt az álláspontot képviseljük, hogy az új tarifa a régivel szemben progresszív emelkedést mutasson, vagyis kisebb perekben mindössze 50—60 százalékos legyen az emelkedés, míg az ezeket kitevő pereknél magasabb százalékkal emelhető az új tarifa.

Dr. Moldován Silvius ezután kijelentette, hogy a csütörtöki bírói teljes ülés fogja jóváhagyni az új ügyvédi skálát s ez ülés után fogja a hírlapokat hivatalosan értesíteni a felemelt ügyvédi tarifáról. Az Aradi Közlöny munkatársa ma felkereste dr. Mannheim Aladárt, aki kijelentette, hogy egyelőre a jóváhagyás előtt nem hozhatja nyilvánosságra a felemelt tarifát. Nagyjában az 500 leien aluli pereknél 50—60 százalékos az emelés, míg a nagyobb összegű kitevő pereknél magasabb kulcs szerint történt az emelés.

Take Jonescu és Antonescu

— Királyi kihallgatások. —

— A Román Távirati Iroda jelentése. —

BUCURESTI. Maniu Gyula tegnap reggel ideérkezett. Tegnap délután tanácskozást folytatott Take Jonescival.

BUCURESTI. Az *Epoca* ma délután rendkívüli kiadásban jelent meg. A rendkívüli kiadás a kormányválság utolsó napjáról a következőkben számolt be: Averescu tábornok tegnap délután kihallgatáson jelent meg a királynál. Délután öt órakor pedig Take Jonescu jelent meg a király előtt. Este hét órakor a miniszterelnök kéréste a külügyminisztert, hogy jelenjék meg nála. A két államférfi éjfélig tanácskozott.

BUCURESTI. Averescu tábornok a tegnapi audiencia után telefonon közölte Take Jonescival, hogy beszélni óhajtott vele. A külügy miniszter a felhívásnak eleget tett és megjelent a miniszterelnökségen, ahol három óráig tanácskozott Averescu miniszterelnökkel. Az itt lefolyt beszélgetésből semmi sem szivárgott ki.

Sigray Antal szabadon bocsátását kérték

(Nyugatmagyarországi küldöttség Horthy kormányzónál.)

Nyugatmagyarország fő kormánybiztosán, gróf Sigray Antalt a királypucsban való részvétel miatt tudvalevőleg letartóztatták és még most is fogságban van Nyugatmagyarország községeknek 400 tagu küldöttsége érkezeti szombaton Budapestre, hogy gróf Sigray Antal szabadon bocsátását kérje a kormánytól. A deputáció délben jelent meg a képviselőházban, ahol Bethlen István miniszterelnök Tomcsányi Vilmos igazságügyminiszter társaságában fogadta. Siposs Ágoston plébános tolmácsolta a küldöttség kérését. A miniszterelnök azt válaszolta, hogy nem tehet az ügyben semmit, mert gróf Sigray olyan cselekményt követett el, a mely miatt a bíróság elé kellett kerülnie. Az ügy jelenleg a nemzetgyűlés előtt van és onnan a bíróság kezébe kerül, amely független és pártatlan s a melynek ítéletében mindenki megbízhatik. A küldöttség, a

mely eddig csendben hallgatta a választ, türelmetlen lett és ingerült közbekiáltások ropködtek a miniszterek felé:

— A kommunistákat szabadon engedik, kiváló hazafiakat pedig bebörtönöznek! Vagyonilag felelünk érte mindnyájan!

Bethlen és Tomcsányi nem vitatkoznak tovább és eltávoztak. Ekkor sokorópátkai Szabó István igyekezett megnyugtani a küldöttséget és a következőket mondotta:

— Örömmel látom, hogy paraszt és gróf...

Óriási lármát támadt erre.

— Iparosok, gazdák, szegény emberek vagyunk, de mégis köve teljük a szabadonbocsátását. Mint embert becsüljük, nem mint gróft.

Több kispárti képviselő igyekezett megnyugtani a küldöttséget, amely elégedetlenül távozott. Délután Horthy Miklós kormányzó külön teremben fo-

gadta a küldöttség három tagját. Ezek több, mint egynegyed óráig tartó kihallgatáson elmondották, hogy amióta Sigray Antal börtönben ül, azóta senkiségi gondoskodik a szegényekről és nincs, a ki ruhát adjon nekik. Elmondották, hogy Sigray vezetése alatt verték le kaszával-kapával Nyugatmagyarországon a kommunizmust. Nagyrészt neki köszönhető tehát az ország, hogy talpra állt. Pirulás nélkül mint jó magyar emberek nem tudják nézni azt, hogy ez az ember még ma is börtönben ül. A kormányzó kijelentette, hogy a legnagyobb jóindulattal van Sigray ügye iránt, de jelenleg nem tud segíteni a grófnak, mert ügye a független bíróság elé tartozik és a törvény ellen cselekednék, ha beleavatkoznék az ügybe. A három kiküldött ezután visszatért a Vigadó kávéházba, ahol beszámolt az audiencia eredményéről.

LEGUJABB

A bécsi kommunisták Budapestben is zavargást akartak.

BUDAPEST. A Hétfői Hírlap szenzációs és teleplező cikket közöl az Általános Fogyasztási Szövetkezet most lezajlott új választásával kapcsolatban. A szövetkezet választásain éles harc alakult ki a szociáldemokraták, keresztényszociálisták és az Ébredő Magyarok között. A bécsi magyar kommunistapárt minden erejével zavargást akar kibömbantani a szövetkezet választásából. Tervük az volt, hogy a csőcselék felbuztatja a bécsihez hasonló rombolásokat rendezet a magyar fővárosban. A főkapitányság idejekorán értesült a lelkismeretlen bujogatásról s az értekezések meghusították az esetleges zavargásokat.

Határozat Sopronnál.

Sopron. A szövetségi közeli labornoki bizottság a nyugatmagyarországi népszavazás tartamára hétfőn déltől kezdődőleg határozat rendelt el a népszavazás területén.

A szerelmes királykisasszony

London. Mary hercegnő, György angol király egyetlen leánya, menyasszony. Az eljegyzés hírének már nyilvánosan közölték a távirati irodák, s azt is jelentették, hogy a vőlegény Lascelles viscount. Harewood lord fia, a király volt hadsegéde. A vőlegény harmincnégy éves. A király leánya férjhez megy egy főurhoz, egy előkelő, gazdag és jól nevelt urhoz, a ki azonban mégsem fejedelmi vér, sőt csupán tizenhat őst tud felmutatni a Harewood család. Ez a demokratikus házasságkötés ekként a szenzációja most az angol társadalomnak, amely örömmel és lelkesedéssel fogadta Mary hercegnő és Lascelles viscount eljegyzésének hírének. Az angol nép szereti a regényes történeteket és imádja a romantikát, szerelmi regényt sejt az eljegyzés mögött és a regényesség legendaköre veszi körül a királykisasszony alakját.

A Harewood cím alig több egy századosnál: 1812-ben kapta meg Lascelles Henry. A Lascellesek családja azonban már a tizenmegyedik században szerepel, akkor még katonák voltak, az egyik már képviselő. I. Károly parlamentjében s a tizennyolcadik században már a családnak hatalmas cukorültetvényei vannak Barbados szigetén. A cukornemesekből így lesznek cukorlordok, az egyik Lascelles Leeds környékén megvásárolta a legszebb norman kastélyt, a harewoodi palotát, amelynek hetvenhat hatalmas kapuja remeke a norman építőművészetnek. A harewood kastély kertjében zöldel az a szőlőtöke, amelyet Tokajból hoztak, s amelyet 1783-ban vittek el a Kárpátok aljáról a ködös angol földre. Ez a szőlőtöke ma is büszkesége és híressége a kétezerholdas parknak s ennek százéves termésével köszöntötték fel az eljegyzési estén a fiatal párt. Az angol népnek tetszik ez a há-

zasság, a királyleány egy angol urnak nyújtja a kezét, nem keres idegen uralkodót, külföldi trónt, régi, ősi családfát választ. Az angol királycsalád nem akarja a politikába belevinni Mary hercegnő személyét, nem kötnek érdeklődést. Milyen változás ez a Viktória korabeli időkkel szemben. — írja a Daily Chronicle —, a mikor még a diplomácia házasságokkal dolgozott és családi kapcsolatok révén óhajtott elérni politikai eredményeket.

Mary hercegnő különben eddig is nagyon népszerű volt az angolok előtt, az angol leány típusa, írja róla a Morning Post. A királyné nevelte, megtanult minden háztartási dolgot, a konyhától a házigazgatásig mindennel foglalkozott, de tanult könyvvezetést is, tud franciául és olaszul s szereti a sportot, meg az állatokat. Neki van a legszebb agara, kitünően lovagol, sokat tralászik, pompás kocsis, nagy kedvvel tenniszeznek s

gyakorta eljárt az East Endbe, a munkásklubok műkedvelői előadásaira, s szívesen táncolt egy-egy fordulót valamelyik munkással. Az etikett ez az élet némileg fölborította, de György király maga sem az etikett embere. Az angol királyi család állandóan meglátogatja az ismerős családokat, együtt sportol velük s egy ilyen régi családi barátság révén született meg Lascelles viscount és Mary hercegnő regénye. A sundroughami erdőben séta közben határozott jövő sorsáról a fiatal pár, egy ilyen séta után kérték a király beleegyezését a házasságkötéshez. Az esküvő még a háttér előtt meglesz, a vőlegény apósától karácsonyra a hercegi címet kapja, s helyet a lordok házában. Az angol lapok azonban úgy tudják, hogy a viscountnak nagyobb becsvégya van, a választásokon jelöltséget akar vállalni, hogy bejusson az alsóházba. Nyilván kormánypárti lesz.

Előadás Einsteinról.

(A Kölcsey-Egyesület harmadik zsurja.)

A Kulturpalota nagyterme zsúfolásig megtelt közönséggel a Kölcsey Egyesület vasárnap délután tartott zsurján. *Bérczy* Lajos tanár vezette be *Neidenbach* Emil tanár Einstein relativitás elméletéről szóló előadását azzal, hogy az eddigi két délutáni programját zene és ének töltötte be, de ezzel a harmadik délutánnal már áttérnek a tudományos előadásokra. Bevezető beszédében bejelentette még, hogy január elsejével kezdetüket veszik a szabadliceum tudományos előadásai.

Ezután *Neidenbach* Emil tanár költői szépségű szavakkal vezette be Einstein előadását. A tulajdonképeni ismertetés előtt a szükséges alapfogalmakat ismertette világos, könnyen érthető modorban. Előadása mindvégig élvezetes volt és matematika és fizika körébe tartozó relativitás elméletéről. Az előadást sok helyen Einstein, a komikum erejével ható, beszélgetéseivel tarkította. Előadását azzal fejezte be *Neidenbach* tanár, hogy megállapította Einsteinról, hogy az sokkal kiválóbb matematikus, mint fizikus és ez sok tévedését megmagyarázza. Egyébként is Einstein szintetikus és mint ilyen tételeinek alkalmazásában sokszor erőszakos. Elmondotta *Neidenbach* tanár, hogy egy rövid előadás keretében nehéz Einstein forradalmat előidézett elméletét teljesen ismertetni, erről Einstein maga azt mondta egyik legjobb barátjának, aki arra kérte, hogy elméletét röviden, népszerűen állítsa össze és adassa ki: „Ez épen olyan lehetetlen, mintha azt kérnék tőlem, hogy a világ történelmét egy novellában írjam meg.” Az alaposan átgondolt tartalmas és szép előadásért a közönség hozzászólasan ünnepelte az előadó *Neidenbach* tanárt. A műsor befejezésekor *Hehs* Magda énekelt három dalt szépen iskolázott, kellemes szopránján. Az énekszámok művészi kíséretét *Gellért* Pál színházi karnagy látta el.

Sport.

Budapesti sporteredmények.
Budapest. Az őszi labdarúgó idény utolsó bajnoki fordulója vasárnap nagy meglepetést keltett. A bajnokság ötén álló M. T. K. döntetlen játékokat produkált a kispesti AC ellen. A részletes eredmények a vasárnapi budapesti mérkőzésekről a következők: MTK—Kispesti AC. 1:1 (0:0), FTC—VAC. 1:0 (0:0), UTE—Vas és Fémmunkások 1:0 (0:0), III. kerületi TE—TTC. 4:1 (2:0), MAC—BTC. 2:0, Törökvis—VII SC. 2:1 (1:0). Másodosztályú mérkőzések: MAVC—URAK 1:0 (1:0), 83 FC—Zugló 1:0 (1:0), RTK BSE. 10:0 (6:0), UTSE—OTE 2:0 (1:0), MASC—ETSC. 2:0 (1:0), BÉSC—KAOE 1:0 (0:0), Ékszerész—ETC 2:0 (2:0).

Betörték Färber Lajos fűszerkereskedésébe

(Elfogták a tetteseket. — A gyanakodó sofför.)

Az elmúlt éjszakán vakmerő betörést követtek el a Färber Lajos fűszerkereskedő cég Strada Barittu (Rákóczi-utca) sarkán levő üzletében. A betörők szerszámokkal feltörték a Wertheim szekrényt és a benne levő 6000 leit elvitték. A betörés részleteiről a következőket jelentti az Aradi Közlöny munkatársa:

Hogy dolgoztak a betörők?

A betörők a Strada Barittu (Rákóczi-utcán) levő kaput álkulccsal kinyitották és bementek az udvarba. Az üzletnek az udvarra nyíló ablak vasrácsát elfűrészték és az ezáltal támadt körülbelül 40 centiméter széles résen behatoltak az üzlet egyik félreeső helyiségébe. Ennek ajtaját álkulccsal kinyitották és innen a raktárba jutottak. A raktár ajtaját szintén álkulccsal kinyitva, behatoltak a üzletbe. Az üzletben közvetlen a bejárattól jobbra van az iroda helyiség. Ide könnyen behatoltak a betörők és hozzáfogtak a Wertheim szekrény kifurásához. A betörők vilanyzseblámpa mellett dolgoztak. A Wertheim szekrény körülbelül 30 centiméter átmérőjű rést vágtak, azon keresztül a Wertheim szekrény zárást eltörték és kinyitották az ajtaját. A szekrényben mindjárt ráakadtak az első rekeszben levő 6000 leire, amely nagyrészt 5 és 2 leles apripénzből állott. De ugyilátszik a betörők ezzel nem elégedtek meg, mert hozzáfogtak a szekrény többi rekeszeinek a feltöréséhez is. Ez sikerült is, de semmi pénzt nem találtak benne, csak okmányokat. Ezeket kirakták az íróasztalra. Munkaközben a betörők valószínűleg megéheztek, mert egy darab vaját és mellette kenyérmorzsát találtak az íróasztalon. A betörők tettük elkövetése után ugyanazon az úton, melyen jöttek, távoztak.

A feljelentő sofför.

A betörőket érdekes körülmények között sikerült az aradi államrendőrségnek elfognia. Tegnap este 10 óra után egy aradi sofför figyelmeztette Ruszu Demeter Siguranta detektívét, hogy a két ember nagymennyiségű pénzt ígért neki, hogyha hajnalban egy és két óra között kiviszi őket az autójával Aradról. A sofför látszólag beleegyezett és találat adott nekik a főtéren. Ruszu detektív azonnal értesítette Stio-pu rendőrkapitányt és együttesen a legszélesebb körű intézkedéseket tettek, hogy a gyanús egyének elutazását megakadályozzák. Az összes aradi vámokhoz és sorompókhöz rendőröket küldtek ki, hogy minden gyanús egyént igazolásra szólítsanak. Közben a betörők mítsen sejtve nyugodtan dolgoztak a Färber-cégnél. Munkájuk, amelyhez 11 órakor fogtak hozzá, körülbelül 4 óra tájban fejeződött be. A betörők munkájuk után keresni kezdték Schauernek Ar. 3-as sz. autóját, amelynek a sofförjével megalkudtak, hogy elviszi őket Aradról. Az autóra Str. Alexandri (Salacz-utcán) akadt rá az egyik ember. Feltűnt az autóra és kérte

a soffört, hogy várjon néhány percig, míg társa megérkezik.

Elfogják a tetteseket.

Közben a poszton álló Lupu Vasilie rendőr értesítette Vlaicu rendőrtisztet és együttesen letartóztatták a gyanús embert. Bekísérték a rendőrségre, és egy rendőrszót hagytak ki a detektívekkel, hogy várja meg a másikat is. Félóra alatt mind a ketten benn volt a rendőrség ügyeletes szobájában. Megmotozásuk alkalmával egy papirzacskóba csomagolt nagymennyiségű pénzt találtak. Azonkívül egy táskában a legmodernebb betörő szerszámokat. A kihallgatás során kiderült, hogy az egyiket Volinszki Antalnak, a másikat Bocenko Cornélnak hívják. Mind a ketten hesszarabiai chisenevi illetőségűeknek vallották magukat. Később az okmányaikból kiderült, hogy városi születésűek és csak nemrég szöktek át Romániába. A rendőrség még ekkor nem tudott arról, hogy hol követtek el betörést. Csak reggel üzletnyitás után vették észre a Färber cégnél, hogy a kassza fel van törve. A betörőknel az elrablott pénzen kívül még nagymennyiségű pénzt találtak. Az a gyanu, hogy néhány nappal ezelőtt Brailában egészen hasonló módon elkövetett betörésnek is ők a tettesei. Szerszámjaik arra vallanak, hogy régen úzik mesterségüket. A kassza feltöréséhez egy ugynevezett villás ollót használtak, amely a legmodernebb betörő szerszám. A villás olló hasonlít a szardínia dohoz felbontásához, csak óriási arányban. Először kifurták a kasszát, az után a villásollót belakasztották a kifurt helyre és minthogy a szardíniás dohoz szoktak egyszerűen felgöngyölték vaslemezt. Az így támadt résen könnyen sikerült a kasszába nyulniok.

Hat betörés.

Érdekes, hogy a Färber üzletben ez már a hatodik betörés. A legutolsó betörést 1916-ban követtek el. A betörők akkor is próbálták a kasszát felnyitni, de, ugyilátszik, nem rendelkeztek ilyen modern betörő szerszámokkal és csak lyukakat furtak a kasszában, de kinyitni nem tudták. Amikor pedig látták, hogy pénzt nem tudnak elvinni, nagy mennyiségű árut szedtek össze és azal szöktek meg. A betörőknek akkor nyoma veszett és máig sem sikerült őket elfogni. Ugyancsak ebben az épületben egy betörő behatolt a távollevő háztulajdonos lakásába. A fürdőszobába befűtött, megfürdött, azután az élőkamrárt feltörte, jól bevacsorázott, reggelig ott maradt, azután isszeszedte az összes értéktárgyakat és megszökött. Ezt a betörőt sem sikerült elfogni.

Nagy Györgyöt felmentették. Budapest. A királyság intézménye ellen irányuló büntető címén vád alá helyezett dr. Nagy György és dr. Veér Imre ügyében a büntető törvényszék szombaton hirdette ki az ítéletet. A bíróság mind a két vádlót felmentette a vád és következményei alól.

Petőfi Sándor.

(Világszerte ünneplik a magyar költőt.)

Ez év december 31-ének éjszakáján lesz száz esztendeje annak, hogy megszületett a magyar nemzet dicsősége: *Petőfi* Sándor. Mint lángoló üstökös tűnt fel és azután alkotó erejének teljességében nyomtalanul eltűnt a csata véres forgatagában. Proféta volt, aki megjövendölte a maga sorsát, a mely be is következett. Azóta nevét szárnyára vette a hír és dicsőségét zengik minden nemzet fiainak leborulnak nagysága előtt és a magyar géniust ünneplik dicsőséges nevével. Az idei Szilveszter éjszakát követő új esztendőben *Petőfi* Sándor születésének századik évfordulóját az egész kulturvilág megünnepli. A magyar nemzet országára szóló ünnepek keretében rójjá le kegyeletét nagy fia emlékezetének. A *Petőfi* kultuszából Arad magyarsága is kivesszi részét azon az ünnepeken, amelyet a városi színház rendez. Párisban *Petőfi* kiállítás rendeznek, az amerikai magyarok is szép ünnepeket rendeznek a százéves évforduló alkalmából. Olaszországból is érkezett a budapesti *Petőfi* társasághoz, amely bejelentti, hogy az olasz *Petőfi* fordítás teljesen elfogyott és most újból meg akarják szerezni a jogot, hogy a halhatatlan poéta születésének százéves évfordulóján új kiadást készíthessenek. És amíg a művelt világ tünjénezi a költőt, addig Pozsonyban a cseh legionáriusok meggyalázták *Petőfi* szobrát, eltávolították a szoborról a „*Petőfi*” nevet és helyette ezt írták rá: „Alexander Petrovics.” Emiatt a *Petőfi* Társaság tegnapi ülésén heves tiltakozások hangzottak el. Végül *Pekár* Gyula elnök bejelentette, hogy megegyeztek az utódállamokkal, hogy területükön levő több, mint 24 *Petőfi*-szobrot Budapestre hozzák és Budán helyezik el.

Vádirat Lázár János ellen.

(Küzdtek a tárgyalást a Grallert-betörés ügyében.)

Hosszas és fárasztó munka után az aradi ügyészség elkészítette a vádiratot a Grallert-ékszerüzlet betörője, Lázár János ellen. Az ügyészség Lázár Jánost betöréses lopással és többrendbeli lopással vádolja. Az így többi szerepét részlet tárgyalással, részint pedig mint büntetésel vádolja az ügyészség. Fővárosi íca, az egyik betörő barátja csak mint tanú szerepel az ügyben és így minden valószínűség szerint a törvényszék megítéli neki a Grallertnél járó 10.000 leit, amelyet Grallertnek annak idején a nyomra vezetésért ígért, amelyet azonban az államrendőrség visszavetett. Fővárosi íctől azzal a megokolással, hogy ő is teljesítésre volt.

Szakadás a szimfóniák között.

London. Az angol politika legújabb eseménye a szimfóniák táborának kettészakadása. A dublini sajtó nagyrészt elítéli a nyilvános Deutscher visszavonulást Magyarorszárról.

HIREK.

Frint Lajos jubileuma.

Az aradi evangélikusok ünnepe.

Az aradi evangélikus egyház tegnap délelőtt ünnepelte ünnepi istentisztelet keretében Frint Lajos esperes-lelkész aradi papi működésének negyvenedik évfordulóját. A jubileumi ünnepségen Kirchknopf Gusztáv, a oluji evangélikus egyház lelkésze mondott magasszárnyalású, tartalmas ünnepi beszédet. Kirchknopf hangsúlyozta beszédében, hogy küzdeni kell a ma divatos hangzatos jelszavak ellen.

— Nem azok az igazi keresztények, mondotta, akik békét hirdetnek erőszakoskodások alapján. Ezek nem igazi keresztények. A szeretetet nem lehet parancsolni, mert ha az nem spontán nyilatkozik meg, az nem szeretet, hanem kényszerzubbony. Egymást megnyerni nem hatalommal, hanem egymás szolgálatával lehet.

Végül kijelentette Kirchknopf, hogy keresztény emberre nézve zsidókérdés nincsen, csak testvériség kérdése van. Kiemelte azokat az értékeket, amelyek a zsidóságban vannak és amelyek az emberiségre nézve csak áldással lehetnek, ha azokat kellő módon használják ki.

Az ünnepséget egyházi ének vezette be, mely után Bohus Károly timisoarai evangélikus esperes vázolta az ünnepelt érdemeit. Majd egy vonósnyegyes adott el művészi módon egy ünnepi darabot. Az istentisztelet után pedig Purgly László ny. főispán, az egyház felügyelője méltatta a jubiléum heroldhatatlan érdemeit. Ezután az összes aradi hitfelekezetek papjai és hitközségeik üdvözlését adták át a jubileum Frint Lajosnak.

— Interpelláló Karoly exkirályról. Bern. A svajci nemzeti tanácsban Grimm ruggetien szociálisták képviselő interpellációt terjesztett elő, amelyben felvilágosítást követel a szövetség tanácsától azokról a körülményekről, amelyek mellett Karoly exkirály magyarországi útját másodszer is megtehetné.

— Eljegyzés. Plesa Aranka kislány asszony Arad, Klein Dóri kereskedő Békéscsaba (Minden külön értesítés helyett.)

— Hogy történik a földosztás? Megjelent az Agrárreform végrehajtási utasítása magyar fordításban dr. Bardos Imre, dr. Czeglédy Miklós és dr. Bredovici I. kir. ügyész fordításában. A hatalmas munka több mint kétszáz oldal és a földreform minden problémáját felöleli. Földbirtokosoknak, bérlőknek, gazdatiszteknek, erdészeknek, ügyvédeknek, bírásoknak, közigazgatási tisztviselőknek, községi elöljáróságoknak nélkülözhetetlen. Ára 30 lei. Kapható a Hegedüs hírlapirodában Oradea-maren (Nagyváradon). — Viszonteladónak kedvezmény.

Aradon bojkottálják a drága szivarokat.

(Az áremelés következménye. — Népszerű lett a Cuba-szivar.)

Valahányszor felemelték a szivar és cigaretták árát, mindig elhatározták a szenvedélyes dohányosok, hogy lemondanak a drága trafik élvezetéről. Egy-két napig bírták is, főként, ha volt még a régi áron beszerzett szivarból, dohányból. De ha ez elfogyott, elsiettek a legközelebbi trafikba és az új, felemelt áron vásároltak szivart, cigarettát, dohányt. Most hogy a Monopol igazgatóság fel-emelte a szivarok árát, Arad szivaros emberei elhatározták, anélkül, hogy összebeszéltek volna, hogy bojkottálják a drága szivarokat. Nem is csoda, hogy ebben a pénztelen világban nem telik drága szivarra. Egy Regalia Media szivar ára 8 lei, ezért a pénzért már meg lehet ebédelni. A Trabuca, amely a legkedveltebb szivar, csekély 7 leibe kerül, míg a

Cuba szivar ára 3 lei. Az előtt egy Regalia Media 3.50 leibe került.

Az Aradi Közlöny munkatársa ma több dohánytözsében megfigyelte a vásárló közönséget. Több eléggé jól szituált aradi ur, akik egyébként mindig Regalia Mediát vagy Trabucot szívtak, Cuba szivart kértek. A Cuba szivar lett most Aradon a legnépszerűbb szivar. A Mediához kissé hasonló szivar nagyszerű karriert csinált. Legyőzte drágább kartársait és hamaosan olyan kelendő portéka lesz, hogy a dohánygyárak alig győzik majd előállítani. A drága szivarok bojkottja tehát megkezdődött, csak az ne legyen a következménye, hogy a Monopol igazgatósága egyszerűen duplájára emelje fel a Cuba árát, ha már a drágább szivarokat nem vásárolják.

— Öt bucarestii pénzügyi intézet összeomlása címen november huszonhatodikán megirtuk távirati jelentés alapján, hogy öt nagy bucarestii pénzügyi intézet, köztük a Banca Generala is zavarral küzd. Ma arról értesít a Banca Generala igazgatósága, hogy a bankról elterjedt hír alaptalan és tendenciózus.

— Megengedték az ügyvédek utólagos eskütételét. Bucaresti. A minisztertanács pénteki ülésén hozott határozatával megengedte, hogy azon erdélyi ügyvédek, akik eddig nem tettek esküt, azt most pótlólag letehetik. Ugyanez a pénteki minisztertanács engedélyt adott egy csehszlovák társaságnak, hogy Halmi és Oradea-mare között egy párhuzamos vasúti vonalat építsenek az árforgalom könnyebb lebonyolítása céljából.

— A többnyire hivatalnok szabadságban. Többször írt az Aradi Közlöny Bumbek Petruról, a bigamiával vádolt sigenul-marmarosi hivatalnokról, aki huzamosabb ideig az aradi ügyészség foglya volt. Bumbeket ma szabadságra helyezte a vizsgálóbíró, tekintve, hogy szökéséről nem kell tartani.

— A nadlaci pénzhamisítók. Jelenítette az Aradi Közlöny, hogy a nadlaci csendőrség leleplezte egy pénzhamisító bandát. A csendőrség további nyomozása még egy büntársat derített ki. Ma beszállították az ügyészségi fogházba Nemes Erzsébet nadlaci asszonyt, aki a hamisított pénzek elhelyezésével volt megbízva. A vizsgálóbíró kihirdette előtte az előzetes letartóztatásáról szóló határozatot.

— Megszűnt az állajárvány. Miután a radnai járásban megszűnt a ragadós száj- és körömfájás járvány, Barzaván minden hétfőn, Soborsinban pedig minden csütörtökön újból megtartják a heti állatvásárokat. A hosszú ideig tartott zárlat és a nagy takarmányhiány miatt előreláthatólag igen nagy lesz a felhajtás mindenféle állatnemben. Különösen Soborsinban nagy lesz a felhajtás, mert ennek nagy állattenyésztő vidéke van.

— Üdvözlés Aradra. A besszarábiai Argessből kaptuk a következő üdvözlő sorokat: — Szívélyes karácsonyi ünnepeket kívánunk a bánáti fiúk a besszarábiai határról: Horn Rudolf ú. zedea Ujzentanna, Schurur Miklós ú.

des. Nanert Jakab Perjámos, Petrás György Arad, Haich Konrad, Holzhofer Ferenc, Braum Antal Szentmárton, Sára Péter Lippa, Tumela M. Fakert, Weiszberger József Kereszties, Melerie János, Lórencz Miklós Németség, Eisele Ferenc Zádorlak, Volk János Bogáros, Wolf Miklós N.-Ösz, Klein Antal Nagyszentpéter, Weissenburger József Ujzentanna.

— Kiss József gyász. Kiss Józsefet, a nagybeteg magyar költő sulyos gyász érte. Egy budapesti távirat ugyan is azt jelenti, hogy a kiváló költő felesége szombaton 66 éves korában meghalt. Kiss Józsefet ma délután temették el nagy részvét mellett.

— Az aradi tudószanatórium. Megírta az Aradi Közlöny, hogy Trancu-Jasi munkügyi miniszter aradi tartózkodása alatt 500 ezer lejt adományozott az aradi tudószanatóriumnak szanatórium felállítására. Dr. Robu János főpolgármester bucarestii tartózkodása alatt Trancu-Jasi munkügyi miniszter kérdést intézett hozzá az Aradon felállítandó tudószanatóriumra vonatkozólag. A főpolgármester kijelentette, hogy tárgyalások folynak és rövid időn belül megkezdődnek az építkezések. Dr. Cornea Virgil, a munkásbiztosító pénztár főorvosa értesülésünk szerint a főpolgármester elé javaslatot terjeszt, hogy a tudószanatóriumot a Maros másik partján, a timisoarai híd közelében állítsák fel.

A magyar-amerikai kereskedelmi kamara megalakulása

BUDAPEST. A magyar-amerikai kereskedelmi kamara tegnap tartotta gróf Apponyi Albert elnök lésevel alakuló közgyűlését. Apponyi megnyitó beszédét magyarul és angolul mondotta el és többek között ezeket jelentette ki:

— Hiszünk a megértésben. Eljön az az idő, amikor Amerika közgazdasági tényezői belátják, hogy Magyarország nélkül Kelet-Európa gazdasági rekonstrukciója nem képzelhető el.

Csap amerikai főkonzul válságában megígérte, hogy az amerikai és a magyar kereskedelmi összeköttetések megteremtéséért dolgozik. Pedlov kapitány, a Duna energiájának kihasználásáról szölt. Magasztalta Magyarországnagyszerű terményeit, gyümöl-

cseit és borait. A magyar nők kezgyessége csodálatraméltó. Gyönyörű házilpari gyártmányaik külön emlitésre méltók. Az említettek kivül az illusztris vendégek tömege jelent meg a közgyűlésen.

Az ATE. estelye.

(Műsoros multság a Fehér Keresztben.)

Az Aradi Torna-Egyesület fényesen sikerült műsoros táncestélyt rendezett szombat este a Fehér Kereszt nagytermében. A díszterem teljesen megtelt a legelegánsabb bál közönséggel. A műsort Agai Margit plasztikus táncszáma nyitotta meg. Utána Szabó Gyula a szintársulat tagja énekelte tisztán csengő hangján néhány nődalt. Majd Kallós József szavalt el néhány modern verset nagy siker mellett. Dr. Ungár Imre hegedűn játszott a Hubay „Hejre Kati” című rapszódialát. A tökéletes játékot Kaudersz Magda kísérte zongorán kiforrott művészetével és zenei tudással. A közönség lelkesen tapsolt a zeneszám után úgy, hogy a két művész ráadásul eljátszotta a Drda szerenádát. Szünni nem akaró taps honorálta Kaudersz Magda művészetét és dr. Ungár tökéletes játékát. A műsor befejezése után tánc következett. A nagytermel a táncoló párok teljesen megöltötték. Szünnet alatt a szépségverseny folyt le. Az első díjat 169 szavazattal Mészáros Mancika nyerte el, a második díjat Kurták Irénke 91 szavazattal, a harmadikat Stern Bözike 76 szavazattal. A jól sikerült táncmulatságnak a hajnal végett véget, amikor a nagyszámu közönség egy kellemesen eltöltött éjszaka emlékeivel távozott.

Megszűnt a magyar cenzura.

BUDAPEST. A hivatalos lap közli, hogy a kormány a sajtó kivételes ellenőrzését megszünteti. Mindössze három intézkedés marad érvényben: az időszaki sajtótermékeknek kormányrendelettel való betilthatása, a külföldi sajtótermékek kitilthatása és új lapok indításának hatósági engedélyhez való kötése. A sajtótájékoztató bizottságot a kormány feloszlatja s így a lapok ma hétfőn már cenzura mentesen jelenhettek meg. A sajtójog terén az 1914. évi sajtótörvény az irányadó. A kormány a rögtönítelő bíráskodást csak lázadás és gyújtogatás esetére korlátozta.

Dohány és lőszerraktár Aradon

(Januárban beváltják a dohányt.)

Nagyfontosságú értesítés érkezett ma az aradi pénzügyigazgatósághoz. A jelentés szerint a volt sóhivatal helyiségében katonai lőszerraktárt, azonkívül dohánymagazinokat állítanak fel. A tervezet szerint a pénzügyigazgatóság szobáiból is elvonnának egyes helyiségeket, így például Schweiger Péter pénzügyi tanácsos egyik szobája is beleesnék a dohányraktár földi közé. Az értesítés egyúttal azt is közli, hogy az 1921. évi dohánytermést, amely kétmillió kilogrammot tesz ki, január 15-én váltják be az addigra felállítandó dohányraktárakban. Aradon kívül Besztercén, Sepsiszentgyörgyön, Segesváron és Nagyváradon állítanak fel dohánybevéltő raktárakat.

Irodalom és művészet.

A román vendégszerelés csödbe juttatja a színtársulatot.

A színügyi bizottság ma délután 12 órakor dr. Robu János főpolgármester elnökölte alap ülést tartott. Az ülésnek tárgya az volt, hogy a miniszteriumtól ma délután értesítés érkezett a városról, amely szerint a Manolescu-társulat 14. 15. és 16-án Aradon vendégszerelési szándékozik. Szendrey Mihály, az aradi színtársulat művezetője kijelentette, hogy a román társulat vendégszerelésével, amely éppen most a színház fizetése előtt történnék teljesen csödbe jut az aradi színház. Elmondta, hogy Hegedüs Gyula vendégszerelésének betöltésével a színtársulat már is csödbe állt és kérte, ha lehetséges, a román társulat vendégszerelését halasztásuk el, mert a reklámozásra már nincs kevés az idő. A főpolgármester kifejtette, hogy osztja Szendrey nézetét és belátja az aradi társulat rossz anyagi helyzetét, de változtatni már nem lehet az időpontot, mert a román társulat még a múlt hónapban bejelentette, hogy szerepelt szándékozik Aradon. Rendelet szerint 15 nappal a játék előtt kell bejelenteni a társulatok vendégszerelését. A vendégszerelésről a város azért nem tudott addig, mert a bejelentést a társulat igazgatója nem a városnál, hanem a prefektusnál tette. A prefektus pedig a bejelentés átvételét nem tette át a városhoz. A színügyi bizottság úgy határozott, hogy a társulat vendégszerelését megengedi, azonban minden esetre köteles az előadás megkezdése előtt az aradi színtársulat pénztárába 2000 leit lefizetni. — Itt emlékeztetünk meg, hogy január 19-én és 20-án vendégszerelés Aradon a bucuressi Nemzeti Színház társulata. A társulat Brezeanu vezetésével szerepel Aradon.

* Kék mazur — Offenbach, az idei szezon két sláger operettje kerül színre ma és holnap az aradi színházban. A Kék mazur C) bérletben, Offenbach A) bérletben. A darabok főszereplői László Andor fellépésével Horváth Mici, Halmos Mici, Szegő Lili, Zilahy Irén, Sebestyén Faludy, Ladiszlav, Ács, Inke, Mészáros, Darvas és Kallós.

* Faun. Knoblauch világhírű szatirája, a Faun kerül színre hosszú betanulás és próbák után csütörtökön az aradi színházban. A címszerepet Mészáros Béla, a főszerepeket Harmath Józsa, Follinuszné Keleti Gizli, Zilahy Irén, Darvas, Kallós, Selmecezi és Áca Mihály játsszák.

* Bocaccio. Sippé világhírű daljátéka két hónap óta foglalkoztatja az aradi társulat énekes személyzetét. A kiváló mű zenelleg is nagy munkát ró karmesterre és rendezőre. A darabot Gellért Pál tanította, míg Jakabffy Dezső főrendező végzi a teljes új beállítását és rendezést. Bocaccio a hét végen péntektől kezdve sorozatos előadásokban kerül színre. Az első előadás pénteken C. bérletben lesz. Jakabffy Reinhardt szerint rendezte be Bocacciot, úgy ahogy a berlini operában került színre, a híres Comédia dell'Arte, val a harmadik felvonásban, amely szép rész rendszeren ki szokott maradni, most ez is színre kerül.

* Haladás előadás. Mindig többen és többen látogatják a kulturpalota szombati délutáni Haladás előadásait. A legutóbbi műsor első részéből Reichschaffner Aranka és Balázs Magda egyes

szavatait váltak ki. Jeles ambícióról tetsző tanubizonyosságot a Löwenstein testvérek zongoránégykezes és igaz Ibolyka temperamentummal zongorán eljátszott ábrándja. Pécsi Ödön tanár volt az előadó, aki a közelgő ünnepel kapcsolatosan nagy érdeklődéssel kísért gyönyörű elmélkedést tartott. Kallós József, a színtársulat kedvelt tagja, drámai erővel, bámulatos színész technikával adott elő egy sorozat költeményt. A nívós előadás befejezésül Szabó Gyula színművész énekelte Gellért Pál karnagy zongorakísérettel mellette kedvelt dalokat és szépen csengő érces baritonja most is erőteljes sikert aratott. Szombaton a városi zenede növendékek töltik ki a „Haladás” műsorát.

* Új műsor a Modern Kabarében. Ma teljesen új műsort mutat be a Modern Kabaré kitérő társulata. Az összes tagok nagyszerű új magánszámokkal szerepelnek. Az új műsoron színre kerül: „Blitz és Fritz” kacagató bohóza, azonkívül pompás ének- és táncszámok, duettek, tréfák stb. Előadás után záróráig parkettánc.

* Karácsonyi ajándék fényképek, aquarelek, oleografiák, fényképnagyítások izlées művészi kivitelben Nagy Géza fényképész műtermében Arad, Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér) 22. sz. a megyeházzal szemben készülnek. Az esti órákban bejelentés szerint a főláteltek villanyfény mellett eszközöltetnek.

MOZI. * A büntanya titka. (Detektívdráma az Urániában.) Idegizgalmas detektívdráma vonja magára a figyelmet az Uránia műsorán. A büntanya titka a modern detektívdrámák sorából való és egészen új trükkökkel ismeretli meg a nézőt. Max Landát látjuk a vakmerő detektív megnyerő maszkjában. Veszedelmes gonosztevőket üldöz, akik azonban szintén értik a maguk mesterségét. Így a zseniális detektívnek elkeseredett harcot kell vívnia ellenük. Idegekbe markoló hajszák folynak le szemünk előtt. A vásznonlapon pergő események percekig visszafojtják a közönség lélegzetét s csak akkor ocsudunk fel, amikor a detektív leleményessége és bátorsága diadalmaszkodik a gonosztevők fufangján és hálálraszántságán. A dráma női főszerepét Hanny Weisse, ez a bájos és tehetséges moziszínésznő játssza. A büntanya titka még kedden megy az Urániában.

* A sibíri (nagyszabeni) lovassági ünnepély mozilátvételeit, amely az uralkodópár jelenlétében készültek s a kitűnően képzetű román lovasságot mutatják be harcászati tornákban, az Uránia vetíti kedd és szerdai műsorán.

* A vasgyáros — filmen. (Az Apolló újdonsága.) Ohnet György világhírű regényeinek romantizmusán úgy látszik nem tudtak végiggázolni a naturalizmus irányát s a mai materiális élet pozitívó viharai Derblay Pál vasgyáros megható történetét épp oly meleg érdeklődéssel és rokonszenvvel fogadják, mint régen. Zsolt nézőtér gyönyörködött a szentimentális film szépségeiben s a szívekhez szóló jelenetek nem egy ember szeméből fakasztottak könnyeket. A regény filmre való átdolgozásában sokat nyert. A rendezés mesteri, a szereplők elsőrangúak. Az ez

rek lelkében és emlékezetében élő Ohnet regényt még kedden mutatja be az Apolló.

Szélhámosság gabonával

(Becsapott terménykereskedők.)

ORADEA-MARE. Szombaton reggel egy jó megjelenésű ur kopogtatott Rozenzweig Mór és Mezei Izidor terménykereskedők üzletébe, amely a Gillányi uton van.

— Petru Costescu vagyok — mondotta az idegen — negyven vagon búzám és kukoricám fekszik a vasuti állomáson. Pénzre van szükségem, olcsón adnám az árut.

Az ajánlat gyanus volt a kereskedők előtt, de minden kételyt eloszlalt az a tény, amikor az állítólagos Costescu bemutatta a fuvarlevelet, amely azt igazolta, hogy a szóban forgó buza és kukorica Brailából irányítva, Oradea-marrera érkezett.

— Különböleg legyenek nyugodtak az urak — mondotta Costescu — nekem adjanak csupán előleget és a termények hátralékban maradó árát az átvételnél fizessék le.

Ilyenformán létre is jött a meg egyezés, mire Costescu a cég egyik tagját, Rozenzweig Mihályt kocsin magával vitte. A vármegye házára hajtattott, mint mondotta, hadd lássák, milyen jártas ő az egész hivatalokban. Rozenzweig Mihály nyugodtan indult el vele a vármegyeházához. Midőn oda érkeztek, Costescu elkérte az előleget, 107.500 leit. Ezzel bement a vármegyeházára. A kereskedő sokáig várt az állítólagos Costescura, majd utánanézett, de amikor nem találta meg, feljelentést tett a rendőrségen, amely megindította a nyomozást. (R. T. I.)

Németország katasztrófája

(Elfogyott a szén. Véres összecsapások.)

BERLIN. A szénhiány a birodalom minden részében annyira érezhetővé vált, hogy a forgalom és a termelés teljes megszüntetésére és ezzel együtt a legsúlyosabb gazdasági válságra kell előkészülni. Sem a vasutaknak, sem a gáz- és villamossági műveknek sem az iparnak nincs széntartaléka. Berlin városi gázművei már csak öt napra vannak szénrel ellátva. A villamos műveknél a helyzet még rosszabb. A nagy szénhiány oka az, hogy a nyár folyamán semmi készletet sem szerezhettek be a felsősziléziai és Ruhrvidéki helyzet miatt. Ehhez járultak ujabban a szállítási nehézségek is.

BERLIN. Graudenzben, Thornban, Kulmban és Dirschauban az egyre fokozódó drágaság miatt zavargásokra került a sor, Graudenzben és Thornban a rendőrség

felszólítására a katonaság fegyveresen lépett közbe

Közgazdaság.

A valutapiac.

Zürichi nyitás: Berlin 282, Newyork 516, Milano 2290, Prága 600, Budapest 67, Zágráb 200, Bucaresti hiányzik, Varsó 16, Bécs 17, lebélyegzett osztrák korona 10.

Budapesti nyitás: Napoleon d'Or 2650, dollár 658, márka 409, osztrák korona 12.50, rubel 45, leu 533, sokol 840, dinár 985, lengyel márka 22.50.

Bécsi nyitás: Sokol 7300, dinár 9300, magyar korona 860, lengyel márka 189, dollár 6250, márka 3600, leu 6150.

Zürichi zárlat: London 23000, Newyork 610, Varsó 0.16, Bécs 18, Zágráb 200, Budapest 67.

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
felel.

NE MULASSZA EL

az „Aradi Közlöny”
karácsonyi számára
hirdetésének fel-
adása előtt a

„KELET”
HIRLAP-IRODAT

felkeresni, Str. Alexandri (Slac-utca.)

Hirdetmény.

Rokkantak felülvizsgálata. A hadkiegészítő parancsnokság I. O. V. osztályának 149-1921. sz. rendeletéből kifolyólag folyó hó 13-án d. e. 8 és fél órakor a következő rokkantok kötelesek felülvizsgálás céljából megjelenni az I. O. V. hivatalban (Arad-vár): Alexandru Fried, Stefan Farkas, Iuliu Grosz Ganea Ioan, Teodor Gid Leopold Grünfeld, Victor Gergely, Vichentel Schambre Gavrilu Vancu, Bálint Szabó, Stefan Viclovan, Pavel Szuntyi, Ioan Stephan Dimitru Szilágyi, Eugen Szabó Alexandru Szalau, Ioan Sambura, Alexandru Szabó, Lazar Ilu, Stefan Horváth Gavrilu Boitor, Iosif Covacu, Ilie Roman Covacu, Todor Gusztav, Francisc Takács Eugen Weisz, Ilie Mihailovicu Bela Markovics, Micsa Samuel Stefan Mészáros, Andrei Micalacean Dimitru Maier, Mandel Andor, Francisc Nagy Iuliu Oravetz, Parvadic Stefan Iosif Raftiu Iosif Raner, Petru Roman Ioan Ruda, Gheorghe Raicu, Ioan Sirian Gebei Andrei Adam Henrich, Andrei Hanzig, Carol Hell, Mihail Herling Stefan Heller Ioan Iulian Iosif Hes, Alexandru Marton, Ioan Rozsa, Adolf Rezső Mello Emeric Carol Boca, Ioan Bulba Constantin Popovicu, Alexandru Meixnu Matei Kiss Emeric Davidházy Iosif Bálint, Iosif Ardelean, Dimitru Ardelean Mihailu Berer Iosif Breban, Ioan Burian, Iosif Balogh Iuliu Braner, Vajda Filip, Angelin Véber, Weisz Ármán, Alexa Zaicas Augustin Zeberer Zaharie Vladi Varjas Emeric, Iacob Weisz, Sicora Andrei, Andrei Szabó Fich Ludovic Micsa Scharvstein, Ioachime Tulbere, Trifoiu Gligor, Truța Petru Leopold Foch, Dimitru Vlaio, Rucsek Ignác, Polareczky Ioan, Ioan Papos Milos Docmanov, George Urs, Lubila Csizmas, Ioan Colarov Ludovic Beres Andrei Iacko Izidor Löwy Rezső Ulrich, Andor Illés, Dimitru Damian Milos Petrovits, Sofron Kovacs Stefan Heder, Mircu Kerics Laurentiu Datcu. Pociolanu, s. k. I. kerületi előjáró.

„Fortuna”

női divat és gyermekruha confectió-áruházában a legolcsóbb és legszebb ruhák, bluzok, kabátok, karácsonyi ajándékok nagy választék. (A színház hátsó bejáratával szemben.) 4808

Nagy Karácsonyi vásár női- és leányka felöltőkben PLESZ GYULA ruha-áruházában

Arad, Str. Col. Piriol (Vörösmarty-u.) 3. A színház épület hátsó bejáratával szemben. Elegáns Garakül pilós kabátok minden hosszúságban. Mélyen lezállított árak!

Legolcsóbb CZETTEL-nél a caransebesiournér. Strada Matei Corvin (Hunyadi-utca) 2. sz.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a fuvaroztató közönséget, hogy a tüzelő-anyag jelentékeny drágulása valamint a munkabérek és egyéb önköltségek ismételt rohamos emelkedése következtében kénytelenek vagyunk eddigi teherszállítási díjainkat 100 métermázsáig rakott kocsik után folyó évi december hó 16-tól kezdődőleg 15 Lelet felemelni.

Egyben nem mulasztjuk el a fuvaroztató tekeink b. figyelmét arra a körülményre felhívni hogy folyó évi december 5-től kezdve az Acsev. színház épügy. mint a C. F. R. 6 Leiben állapítottá meg a kocsijainak késedelmezéséből származott álláspénz összegét kocsinkny 6 óránként.

Ennek folytán, tekintve a túltömeges szállítást, mely teljesíthetőségünket ugy eszközökben mint hely- és idő tekintetében túlhaladja, ki kell jelentenünk hogy fuvarozásokat a viszonyok között csakis oly módon vállalkunk ha a fuvaroztató fél az összes a vasutak által felszámított kocsii álláspénzeket tekintve nélkül a késedelem okára, vagy okozójára felelősen megteríti nekünk.

Arad 1921. december 12. 11263

11263

Uziure Comunale Arad.
Secția: Tramvai.

Ne mulassza el

senki megtekinteni

Beregszászy

szilcs-cég kirakatát, ahol a legjutányosabbáron szeresheti be a legszobbb szórmezűkéségeit. Alkalmi szükségleteire és esküvőkre kölcsön kapnató szép tohár róka, pelerin és hermelin, valamint autóturákra utazó bunda és lábszákók. 4820

Bőrkabátok,

szórmeárak, erdélyi feketebárány-amerikáner, szűsők részére nagyban és kicsinyben kaphatók.

Legjobb beszerzési forrás!

Csedás hatású arcszépítő és finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zseirtalan, ártalmatlan, rögtön szépit. Szepplők, májfoltok, bőrtakák, ráncok, roedők, minden bőrbaj párnapi használát után megastínnak. Az aro rozszás tude hamvas lesz. 10841

Dr. Földes és Hehs Aradon.

Szerszámok „Proopt”
Építkezési vasalások
Technikai áruk
Emelőgépek

10901
Obernik és Drucker

Timisoara (Temeavár), Józsefváros,
Str. I. C. Bratianu (Uri-utca) 12. sz.

Apró hirdetések.

Levelezés.

„JÓ FIU.” Levele van „Zsilvölgy rózsájáról” Wallinger hirdetőjében. 11262

„ÖSZINTÉNEK” levele van „Hálástól.” 4829

MELYIK idősebb uriember lenne szives kisegíteni egy fiatal szöke leányt! 500 lelet. Csakis komoly leveleket „Szomorú élet” jeligére a kiadóhivatalba kérek. 4822

„EZERKILENC SZÁZHUSZ”-NAK Wallinger levele van Timisoaráról (Temesvártól.) 4827

NŐSÜLNi szándékozó 32 éven alóli fiatal emberek jó partit csinálhatnak, ha teljes című, fényképpel ellátott levelet írnak a kiadóhivatalba. Mellettt öt jómódu világosi urleányt: Fészek, Ördög, Mókus, Belőre, Vízi című jeligére Wallinger hirdetőjében 11262

Alkalmazás.

SZAKÁCSNÓ jó bizonyítvánnyal azonnal felvétetik. Cím a kiadóban. 5015

JOBB mindenes leány felvétetik Strada Pescarului (Thökoly Imre-utca) 3. 4824

NÉMET-magyar nyelvismeréttel kereskedelmi érettségivel irodai gyakorlattal bíró 24 éves fiatalember állást keres. Bővebbet Kelet hírlapiroda. 11423

MÉRLEGKÉPES könyvelő állást keres. Megkereséseket „Könyvelő” jelige alatt Wallinger-irodája továbbítja. 11262

HÁZASPÁR szakácsnő és insnak pusztára felvétetik. Cím Wallinger hirdetőjében. 11262

HÁZVEZETŐNŐI állást keres fiatal, intelligens nő. Vidékre is elmegy. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11262

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik közepkoru intelligens nő vidékre, magányos uriemberhez. Címe Wallinger hirdetőjében. 11262

MODERN lámpaernyők készítését olcsón vállalom. Cím a kiadóban. 700

Lakás.

ELEGÁNSAN bútorozott szoba, lehetőleg a belvárosban, fűtést és kiszolgálással, állandó használatra magas díjazással keresetük. Cím Kelet hírlapiroda. 11423

ELCSERÉLNEM modern belvárosi 3 nagy szobás lakásomat két szobás modern lakással. Cím: Wallinger hirdetőjében. 11263

Vétel és eladás.

KÉZIMUNKA gyermekágy-takaró, gyermekjátékok u. m. kugli kőépítő-kockák, 37-es használt magas női cipő eladó Str. Consistorului (Barthány-utca) 23. szám I. em. 5001

FÜRDŐSZOBAI kád és dobkályha eladó Strada Secerei (Sarlót Domokos-utca) 20. 4825

BAMBUSZNAD gyermek asztal székekkel eladó Piața Catedralei (Tökoly-tér) 5a) udvarban. 11335

PERZSASZÖNYEG elsőrendű, modern gyermek hosszupárnák eladók. Braun, Str. Granitel (Hátár-utca) 6-7. 11208

MODERN ebédlő-berendezés, zongora eladó Strada Consistorului (Barthány-utca) 19. kapu alatti balra. 4830

EVŐESZKÖZ, tizenkét személyes, Argentor-ezüst 93 darab tokban, tizenkét személyes valódi japán mookakészlet, tizenkét személyes ezüst pezsgőkészlet falcával eladó, Szirmalné, Strada Tribunal Axente (Damjanich-utca) 14. 11208

VEHET, eladhat cserélhet modern és régi műtárgyakat képeket, szobrokat, szőnyegeket porcellánokat antik bútorokat a Szépművészeti Szalonban Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortutay-palota Bekapcsolt telefon 333. szám. 11031

A KARÁCSONYI AJANDEKOK beszerzése előtt okvetlenül látogassa meg a Szépművészeti Szalont. Értékes, szép és ritka műtárgyak egész tömege képezi a kiállítás anyagát, mely izlées elrendezésével méltán kiérdemli a látogatók csodálatát. Megtekinthető egész nap az Ortutay-palotában. 11391

ZONGORA, salszkin kabát szkunszboa ezüst evőkészlet eladó Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. földszint balra. 4414

SZÁZNEGYVEN cm. SZÉLES férfi ruhászövet 85-Lelet kapható STRASSER divatáruházában szemben a Lutheránustemplommal. 4664

EBÉDLŐ, HALÓSZOBA szalon garnitúra szőnyegek, csillárok, háztartási felszerelések eladók naponta 2-5-ig Buiev. Carol I. (Erzsébet-körút) 18. földszint 1. 4790

HASZNÁLT jobb bútorok és utazóbundák veszek. Schächter, Piața Plevnei 5. 4739

KARÁCSONYI AJANDEKOK óriási választékban legolcsóbban a Salon Artistique-ben (Fischer Eiz-palota.) 11045

Ingatlan.

KERESEK magánbázakát megvételre, ajánlok bérházakát külvárosi kisebb házakat eladásra. Folyósított kölcsönök lehetöleg jutányosan. Szűcs F. Vilmos Arad, Strada Alexandri (Salajz-utca) 3. 11422

Uzleték.

SÜTŐDE üzletteliséggel kiadó Strada Secerei (Sarlót Domokos-utca) 20. 4826

Ellátás.

URI családnál egy elegánsan bútorozott szobát esetleg ellátással keresek. Cím Kelet hírlapiroda. 11423

Oktatás.

KERESEK EDŐLMI iskolai tanulókat és alsó gimnazistákat correpetálására vállalja érettségit tett leány. Cím a kiadóban. 4811

Különléle.

NE FELEJTSE EL a Szépművészeti Szalon címét Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 29. Ortutay-palota. Bejárati Str. Unrei (Fáblán-utcában.) 11401

NŐt ut kilmzett fehérmestri eladó. Ugyanoly fehérmestri varrást hímzést aszerkezést monogram, filé készítését vállalnak. Str. Consistorului (Barthány-utca) 3. 4823

EGY HUSZONKILENC ÉVES, fekvő tüdőbeteg teljesen munkaképtelen férfi, kéri a jószívű aradi polgárokat hogy öt bármivel segítenék. Lakik Piața Catedralii Veche (Óvár-tér) 5 szám. 5000

BUCURESTIBE utazom kedden este, vizumozásokat vállalko gyors elintézésel. Cím Wallinger hirdetőjében. 11262

Eladó Lippán

három vendéglő, több ház, cementgyár és téglagyár kedvező feltételek mellett. Ebédlő új modern háló és salon garnitúra amerikai gumaburkolás gyermek-kocsi szőnyegek, képek s többféle házi-bútorok Értekezni ARATONAL Lipova 390. házszám. 4821

Fűszer- és illatszert keres szagától mentesen ismét csak az egyedüli speciális üzletben, az

ATLANTIKA

KÁVÉ és TEA behozatalból Arad kapható állandóan frisse porköltésű KÁVÉ, eredeti magolósú angol és orosz TEA, Liqueur, Cognac és valódi jamaicai RUM, Koestlin eszes, cukorkák, nagy választékban. 11424

Kötött kabát, garnitúra, harisnya, kesztyű legnagyobb választékban, legolcsóbb árakban 11065 Bársonynál Piața Avram Iancu (Szabadság-tér.) 17.

Átköltözéseket

helyben és vidékre nyitott és zárt bútorszállító kocsikkal felelősség mellett pontosan és olcsón teljesít:

Éliás Lipót Fia

szállító, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 36. sz. Bekapcsolt telefon 250. sz.